

PRŮBĚŽNÁ ZPRÁVA O REALIZACI STRATEGICKÝCH OPATŘENÍ PRO ROZVOJ STŘEDNÍHO ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

**MŠ
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MŠMT předkládá RHSD „**Průběžnou zprávu o realizaci strategických opatření pro rozvoj středního odborného vzdělávání**“. Materiál je předkládán jako východisko k „**Strategie odborného vzdělávání z pohledu zaměstnavatelů, Seznam opatření na podporu středního odborného vzdělávání**“, jež je RHSD předkládána souběžně.

V následujícím textu MŠMT předkládá souhrn kroků a opatření pro období 2022+, které byly, jsou a budou realizovány. Komplexnost strategických opatření chápe MŠMT jako souhrn opatření v počátečním odborném a dalším profesním vzdělávání. Jednotlivé kroky a opatření jsou členěny do tematických oblastí a svým charakterem pokrývají všechny základní nástroje vzdělávací politiky – tj. oblast legislativy, kurikula a ekonomickou:

- **Koncepční dokumenty, rozvoj školské soustavy a spolupráce s partnery**
- **Podpora a rozvoj středního odborného vzdělávání**
- **Zavádění a podpora inženýrského vzdělávání**
- **Digitalizace přijímacího řízení a ověřování nových alternativních modelů ukončování vzdělávání**
- **Financování regionálního školství**
- **Podpora a rozvoj vyššího odborného vzdělávání**
- **Národní soustava kvalifikací a další profesní vzdělávání**

KONCEPČNÍ DOKUMENTY, ROZVOJ ŠKOLSKÉ SOUSTAVY A SPOLUPRÁCE S PARTNERY

Opatření na podporu středního odborného školství a oborů s technickým či řemeslným zaměřením

V září 2023 MŠMT předložilo na jednání Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR materiál „Opatření na podporu středního odborného školství a oborů s technickým či řemeslným zaměřením“.

Navržená opatření vedou ke zlepšení odborného vzdělávání a přípravy mladých řemeslníků ve stavebních oborech s cílem pokrýt prostou poptávku stavebního průmyslu po kvalifikovaných pracovnících. Opatření reagují na požadavky SPS na cíle vzdělávání v oblasti středního odborného vzdělávání u oborů vzdělání s technickým a řemeslným zaměřením stavebního charakteru; mají však průřezový charakter i ve vztahu k dalším oborům vzdělání.

Implementace Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2023-2027

V únoru 2024 zahájilo MŠMT další fázi implementace Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ prostřednictvím implementace příslušných opatření Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky pro období let 2023–2027.

Dlouhodobý záměr zajišťuje implementaci klíčových opatření vycházejících ze Strategie 2030+, udává směr pro další rozvoj vzdělávací soustavy a usiluje o řešení mnoha důležitých témat napříč jednotlivými stupni regionálního školství.

Implementace je realizována prostřednictvím několika pracovních skupin pokrývajících jednotlivá strategická témata.

V rámci odborného školství je pozornost zaměřena především na problematiku kvality odborného vzdělávání pro uplatnění v praxi nebo v dalším studiu, na prevenci rizikového chování, předčasných odchodů ze vzdělávání, na oblast digitálního vzdělávání a umělé inteligence nebo na zajištění potřebných kapacit ve středním vzdělávání. MŠMT se věnuje všem opatřením zakotveným v dlouhodobém záměru, zejména inovaci oborové soustavy, posilování všeobecných prvků ve vzdělávání, změnám v přijímacích zkouškách, modernizaci maturitních zkoušek, kariérovému poradenství a dalším tématům.

Zajištění potřebných kapacit středních škol

V současné době přichází ze základních do středních škol nejsilnější ročníky. Letos se do středních škol hlásí 150 080 žáků. Dle statistických údajů je největší nápor očekáván v letošním a příštím roce. Statistiky porodnosti nicméně nezachycují děti, které se přistěhovaly ze zahraničí. Z dostupných údajů však vyplývá, že nabídka počtu míst na středních školách pro žáky z 9. ročníků je dostatečná s tím, že situace v některých lokalitách je odlišná, zejména na území Prahy, Středočeského kraje, okresu Praha východ, Jihomoravského kraje apod.

Odpovědnost za zřizování škol a školských zařízení mají územní samosprávné celky – tedy obce a kraje, a to v souladu s § 177 odst. 2 školského zákona, kde je uvedeno, že při zajišťování vzdělávání a školských služeb, zejména při zřizování a zrušování škol a školských zařízení, dbá obec a kraj zejména o soulad rozvoje vzdělávání a školských služeb se zájmy občanů obce a kraje, s potřebami trhu práce, s demografickým vývojem a rozvojem svého území, dostupnost vzdělávání a školských služeb podle místních podmínek. Z uvedeného vyplývá, že primárně má za strukturu nabízených oborů vzdělání ve středních školách a za kapacitu v jednotlivých oborech vzdělání odpovědnost kraj jako dominantní zřizovatel středních škol.

Proto se zástupci vedení MŠMT v letních měsících intenzivně věnovali jednáním s politickou reprezentací jednotlivých krajů. Diskuse s kraji vedla zejména k posilování kapacit všeobecného vzdělávání, tedy jak gymnaziálních oborů, tak oborů lyceí. MŠMT je procesně připraveno pružně reagovat na žádosti krajských úřadů o navýšení kapacity škol ve všech oborech vzdělání v souladu s Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR, je připraveno oprávněně požadavky podpořit.

MŠMT letos vyřídilo všechny žádosti, jež bylo možné ve správním řízení kladně uzavřít, v čase mnohem kratším, než je stanovená zákonná lhůta. Díky tomu se zvýší kapacity středoškolských oborů, do nichž žáci končí základní vzdělávání podávají letos své přihlášky. Ministerstvo k 30. listopadu 2023 obdrželo celkem 761 žádostí o změny v rejstříku škol a školských zařízení, z nichž 213 se týkalo středních škol.

Spolupráce se zaměstnavateli

MŠMT si uvědomuje zásadní důležitost kvalitního odborného vzdělávání pro udržení hospodářské a sociální stability ČR, a proto při řešení strategických otázek odborného vzdělávání aktivně spolupracuje se zástupci zaměstnavatelů na základě dohody uzavřené mezi zástupci zaměstnavatelů (Hospodářská komora ČR, Svaz průmyslu a dopravy ČR, Agrární komora ČR a Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů) o odpovědnosti za jednotlivé oblasti počátečního odborného vzdělávání v souladu s nařízením vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, čímž došlo k posílení role zaměstnavatelů v oblasti strategického řízení vzdělávání.

Zástupci zaměstnavatelů jsou vždy přizváni k připomínkovému řízení legislativních a koncepčních dokumentů. Sehrávají aktivní roli v zapojení do řídicích výborů pokusných ověřování, jsou členy odborných platforem v rámci IOS, čímž se zapojují do rozhodování o struktuře oborů středního vzdělávání a o rozhodování o nových oborech vzdělávání.

Svou nezastupitelnou roli sehrávají v expertních poradních orgánech ministra školství, a to v Radě pro odborné vzdělávání a v Národní radě pro kvalifikace. Zástupci zaměstnavatelů jsou zváni k dílčím pracovním jednáním dle daného tématu.

Zástupci zaměstnavatelů jsou také členy Národního konventu o vzdělávání zřízeného v roce 2023, který umožní nejen odborníkům, ale také veřejnosti podílet se na podobě změn české vzdělávací politiky.

PODPORA A ROZVOJ STŘEDNÍHO ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace oborové soustavy (IOS)

Pokračuje proces inovace oborové soustavy oborů vzdělání pro střední odborné vzdělávání. Odborné platformy, které byly vytvořeny jako konzultační a poradní uskupení pro inovaci soustavy oborů vzdělání (IOS) a další související činnosti, pokračují ve své aktivitě. Ve 2. pol. roku 2023 probíhala jednání o nové skladbě oborů vzdělání na středních školách, posílení oborů s větší mírou všeobecného vzdělávání a posílení všeobecně vzdělávací složky. Nové návrhy jsou rozpracovány v jednotlivých tematicky zaměřených platformách. Cílem bude také revize RVP středního odborného vzdělávání a projednávání a posuzování návrhů inovované soustavy oborů v jednotlivých oblastech. Úpravy budou probíhat v roce 2024, kdy má být návrh IOS finalizován. V návaznosti na to budou zahájeny práce na revizích RVP SOV (předpokládaný proces revizí - 2024 až 2025) včetně přípravy metodické podpory pro školy.

Webový portál www.infoabsolvent.cz

Portál Infoabsolvent.cz nabízí pomoc žákům základních i středních škol při hledání další vzdělávací a profesní dráhy. Uživatelé zde najdou nabídku všech škol a oborů vzdělání, stejně jako informace k přechodu na trh práce, do sektoru vyšších odborných škol a vysokých škol i do dalšího vzdělávání. Portál současně nabízí řadu publikací a statistických přehledů.

Portál je upraven pro snadnější používání na všech mobilních zařízeních. Zobrazení se automaticky přizpůsobuje tomu, na jakém zařízení se používá (počítač, tablet nebo mobilní telefon).

Rada pro odborné vzdělávání

V roce 2022 ustavilo MŠMT Radu pro odborné vzdělávání, jejímž cílem je poskytnout ministerstvu podporu při přípravě a projednávání koncepčních, strategických i legislativních dokumentů týkajících se odborného vzdělávání a přípravy v České republice a také ve vztahu k EU. Rada pro odborné vzdělávání má 19 členů a její složení respektuje tripartitní model spolupráce a zastoupení partnerů, se kterými MŠMT projednává koncepční a legislativní dokumenty dle školského zákona. V radě jsou zastoupeni zástupci věcně příslušných ministerstev, zástupci zaměstnavatelů s celostátní působností, zástupce příslušného ústředního odborového orgánu, zástupci školských asociací a zástupce krajů.

Zavádění dalších prvků duálního systému vzdělávání (tzv. nová větev praktického vyučování)

V průběhu 1. Q 2023 MŠMT připravilo věcný návrh na zvyšování kvality odborného vzdělávání a přípravy žáků s návrhem implementace na rozšíření volitelnosti o duální systém vzdělávání v podmínkách ČR. Záměr byl představen zástupcům Svazu průmyslu a dopravy ČR, kteří jsou lídry v tématu zavádění duálního systému vzdělávání, dále na jednání Rady pro odborné vzdělávání, jednotlivým sekčním školským asociacím organizovaným v rámci Unie školských asociací CZESHA a pracovnímu týmu RHSD ČR pro vzdělávání a lidské zdroje.

Odlíšnost od dnešního stavu, již zpracovaný věcný záměr přináší, spočívá v tom, že praktické vyučování nebo jeho část je realizována na pracovištích zaměstnavatelů, u nichž byla ověřena způsobilost k poskytování praktického vyučování, tj. tento zaměstnavatel je certifikován k poskytování praktického vyučování zástupci zaměstnavatelů s celostátní působností. Navrhujeme uhradit náklady na certifikaci věcně příslušným organizacím zaměstnavatelů z fondu duálního vzdělávání (zřízeného např. z prostředků podle § 107 zákona

č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti) nebo z příspěvků poskytovatelů duálního vzdělávání. V této věci probíhají jednání s MPSV, která zatím nejsou ukončena.

Věcný návrh se nyní připravuje do mezirezortního připomínkového řízení a následně do novely školského zákona v průběhu 1. pololetí roku 2024.

Reformy v oblasti snižování předčasných odchodů ze vzdělávacího procesu

V rámci prevence předčasných odchodů ze vzdělávání byla dopracována Zpráva z fokus groups, která bude sloužit k cílenému nastavování podpory školám ze strany NPI ČR. Byla připravena finální verze materiálu Návrhy opatření na snížení předčasných odchodů ze vzdělávání, která byla v květnu 2023 představena účastníkům fokusních skupin s cílem seznámit je s návrhy opatření a prodiskutovat příklady dobré praxe na školách účastníků.

Součástí naplňování RVP bude systematická práce na kariérovém rozvoji každého žáka a posilování jeho profesní identity a vazby s oborem vzdělání. Cílem je omezení předčasného ukončování studia a „cestování mezi obory“. Pozornost se zaměří nejen na roli kariérového poradenství ve školách, ale i na rozvoj dovedností pedagogů podporovat žáky v dokončení studia a v rámci jejich přechodu na trh práce. Školám bude poskytována podpora v průběžném rozvoji a posilování služeb kariérového poradenství a jejich individualizace. V souvislosti s prevencí předčasných odchodů ze vzdělávání budou školy zároveň podporovány v identifikaci žáků ohrožených neúspěchem, kterým by měla být v rámci poradenství věnována zvýšená pozornost.

MŠMT zpracovalo komplexní materiál: Návrhy opatření k omezení předčasných odchodů ze vzdělávání, s nímž bude MŠMT a NPI dále pracovat. Konkrétní opatření jsou řešena v rámci nového Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR na období 2023–2027.

Řešení problematiky bezpečnosti a ochrany zdraví žáků středních škol při výkonu vybraných činností v rámci praktického vyučování (v oborech skupiny 26 Elektro, skupiny 41 Zemědělství a lesnictví)

Na žáky při praktickém vyučování se v souladu s ustanovením § 65 odst. 3 školského zákona vztahují ustanovení zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, která upravují pracovní dobu, bezpečnost a ochranu zdraví při práci, péči o zaměstnance a pracovní podmínky žen a mladistvých, a další předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci.

Předpisy, které upravují ochranu mladistvých při práci s vyšší mírou rizika, ukládají mnohdy podmínku dosažení věku 18 let či plné svéprávnosti a postupně se zpřísňují. Požadovaného věku žáci obvykle dosáhnou až v závěru studia, ale připravovat se prakticky potřebují po celou jeho dobu – zejména od 2. ročníku. Toto provázání praktického vyučování s pracovními předpisy (chránícími mladistvé zaměstnance) neumožňuje v rámci praktického vzdělávání adekvátní osvojení všech kompetencí stanovených příslušnými RVP odborného vzdělávání pro získání potřebných kompetencí pro výkon povolání, na jehož výkon se žáci připravují.

Uvedený problém se projevuje prozatím zejména u praktického výcviku činností na elektrických zařízeních a u výuky práce s řetězovou pilou. Omezení podmínkou zletilosti jsou dána nařízením vlády č. 190/2022 Sb., o vyhrazených technických elektrických zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti, a nařízením vlády č. 339/2017 Sb., o bližších požadavcích na způsob organizace práce a pracovních postupů při práci v lese a na pracovištích obdobného charakteru.

v roce 2023 předložilo MŠMT (po jednáních s MPSV) na jednání vlády novelu školského zákona, která řeší mj. i problematiku bezpečnosti a ochrany zdraví žáků. Daná novela však obsahuje mj. i téma asistentů pedagoga, na kterém zatím nebyla nalezena shoda, a tudíž je tato novela stále v otevřeném režimu projednávání. Z toho důvodu bylo téma ochrany bezpečnosti a zdraví žáků nově zařazeno v rámci legislativního procesu do současné době připravované novely školského zákona, která by měla být vládě předložena v 1. pololetí roku 2024.

Nová ustanovení týkající se bezpečnosti a zdraví žáků umožní, aby při praktickém vyučování žáci mohli vykonávat potřebné práce a získat kompetence stanovené příslušnými RVP. Žáci při praktickém vyučování budou vykonávat pracovní činnosti pod **přímým dohledem** osoby s odbornou způsobilostí. Tato osoba musí být vždy přítomna v prostoru, ve kterém žáci pracují.

Předkládaná právní úprava si klade za cíl napravení stávajícího nežádoucího právního stavu. Předkládanou právní úpravou se nebudou měnit vzdělávací programy.

Podpora vícejazyčnosti

Ve středních školách je povinně vyučován cizí jazyk ve všech oborech vzdělání kromě oborů J a E. Téměř všichni žáci se učí anglický jazyk.

Záměrem MŠMT je motivovat žáky ke studiu cizích jazyků, podporovat vícejazyčnost prostřednictvím mezinárodních projektů, výměnných pobytů a dalších aktivit.

V letech 2021-2023 se v rámci programu Erasmus+ v sektoru Školní vzdělávání zúčastnilo výjezdů do zahraničí celkem 7 237 žáků základních a středních škol. Nejčastějšími cílovými zeměmi byly Španělsko (1 322 žáků), Německo (1 177 žáků), Slovensko (888 žáků), Francie (588 žáků), Polsko (420 žáků) a Itálie (334 žáků).

V sektoru Odborné vzdělávání a příprava programu Erasmus+ se zúčastnilo zahraničních výjezdů v letech 2021-2023 celkem 9 875 žáků. K nejčastějším cílovým zemím patřily Španělsko (1 990 žáků), Irsko (1 163 žáků), Slovensko (1 018 žáků), Itálie (927 žáků), Německo (836 žáků), Portugalsko (652 žáků), Rakousko (462 žáků), Lotyšsko (433 žáků), Maďarsko (423 žáků) a Polsko (404 žáků).

Soutěže na podporu odborného vzdělávání, středoškolská odborná činnost

MŠMT poskytuje na podporu realizací soutěží v rámci vypisovaných Výzev na podporu soutěží dotace ze státního rozpočtu.

Středoškolskou odbornou činností (SOČ) ministerstvo školství vnímá jako velkou příležitost k poznání nových talentů mezi žáky. Po celou dobu své existence od roku 1978 je SOČ odbornou tvůrčí aktivitou, jejíž účelem je u žáků všech oborových zaměření a úrovní středního vzdělávání podporovat řešení vlastních témat, zpracování odborných prací a umožňovat jejich veřejnou prezentaci formou soutěžních přehlídek. V posledních letech probíhá soutěž v cca 18 soutěžních oborech.

Osobní záštitu XV. ročníku Přehlídky České ručičky (21. 6. 2023 v Brně) udělil ministr školství, mládeže a tělovýchovy Mikuláš Bek a také ministr zemědělství Zdeněk Nekula. Posláním přehlídky je ocenění nejlepšího jednotlivce – laureáta – vítěze konkrétní soutěže odborných dovedností v řemeslných oborech vzdělání, které jsou vybírány a schvalovány každý rok organizačním výborem přehlídky. Pro XV. ročník bylo vybráno a schváleno 22 řemeslných oborů vzdělání s výučním listem. Hodnocení soutěžících se ujímají hodnotící komise složené ze zástupců profesních cechů, asociací, sdružení a odborníků z praxe.

Za 14 let realizace přehlídky bylo předáno 259 zlatých plaket žákům ze 106 středních odborných škol z celé republiky a ze všech krajů ČR.

Nové podmínky pro podávání žádostí o akreditace v systému DVPP

V souvislosti s novelizací zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění účinném od 1.10.2023, došlo ke změně podmínek podávání žádostí o akreditace vzdělávacích programů v systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. V současné době se akreditují (nové programy nebo prodloužení stávající

akreditace) pouze programy vedoucí k získání kvalifikace či specializační studia. Programy průběžného vzdělávání, kterými si pedagogičtí pracovníci obnovují, udržují a doplňují kvalifikaci, se nadále již neakreditují. Cílem této změny je podpořit rozvoj profesních kompetencí (znalostí a dovedností) pedagogických pracovníků škol působících v oblasti středního odborného vzdělávání, což přispěje ke zvyšování kvality středního odborného vzdělávání.

OP JAK – Šablony pro SŠ a VOŠ

V rámci Operačního programu Jan Ámos Komenský byla (a nadále bude) umožněna podpora škol prostřednictvím šablon (zjednodušených „jednotkových“ projektů na podporu): Kariérového poradenství, Koordinátora spolupráce škol a zaměstnavatelů, Stáží u zaměstnavatelů, Spolupráci pracovníků ve vzdělávání a Odborně tematická setkávání.

Výzva č. 02_22_003 Šablony pro SŠ a VOŠ I byla vyhlášena do 31.1.2023 a jejím cílem bylo přispět k zajištění rovného přístupu ke kvalitnímu a inkluzivnímu vzdělávání pro všechny žáky a studenty prostřednictvím podpůrných personálních pozic, vzdělávání pracovníků škol, vzájemného sdílení zkušeností, spolupráce a podpory zavádění inovativních metod výuky. Celková alokace 2 000 mil. Kč; Počet předložených žádostí 1 068; Předložené žádosti 1 966 mil. Kč; Počet podpořených žádostí 1 066; Podpořené žádosti 1 961 mil. Kč; Zbývajících alokace 39 mil. Kč.

Průběžné vyhodnocování daňových odpočtů na podporu odborného vzdělávání

Změna zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, v roce 2014 spočívala v zavedení nového odpočtu od základu daně z příjmu na podporu odborného vzdělávání. Novela uvedeného zákona umožnila zaměstnavatelům – poplatníkům:

- Odpočet na podporu pořízení majetku zaměstnavatele pro účely odborného vzdělávání v rozsahu 50 a 110 % vstupní ceny majetku podle doby jeho využití žáky a studenty.
- Odpočet na podporu výdajů vynaložených na žáka nebo studenta v rámci odborného vzdělávání činí součin 200, – Kč a počtu hodin praktického vyučování ve středních školách, odborné praxe ve vyšších odborných školách a vzdělávací činnosti v rámci části akreditovaného studijního programu vysokých škol, uskutečněných v konkrétním období na pracovišti zaměstnavatele – poplatníka.
- Valorizaci limitovaného účelového motivačního příspěvku, který zahrnuje stipendium, příspěvek na stravování, ubytování, jízdné a osobní ochranné pomůcky. Původní částka pro žáky středních škol se navýšila z 2.000 Kč na 5.000 Kč, u studentů vyšších odborných škol a vysokých škol z 5.000 Kč na 10.000 Kč.

MŠMT na základě dat vyžádaných od ministerstva financí data průběžně monitoruje a výstupy prezentuje na různých konferencích, seminářích apod.

Ředitelé středních škol mají školským zákonem uloženo vyvinout úsilí spolupracovat se zaměstnavateli

V rámci § 57 školského zákona, který stanovuje cíle středního vzdělávání, mají ředitelé středních škol za povinnost při vytváření předpokladů pro výkon povolání nebo pracovní činnosti školy vyvinout úsilí spolupracovat se zaměstnavateli, je-li to s ohledem na obor vzdělání vhodné a možné, zejména tím, že:

- a) se zaměstnavateli projednávají školní vzdělávací programy,
- b) zaměstnavatele zapojí do tvorby koncepčních záměrů rozvoje školy,

- c) zabezpečují, aby se praktické vyučování uskutečňovalo v souladu s tímto zákonem v části také na pracovištích fyzických nebo právnických osob, které mají oprávnění k činnosti související s daným oborem vzdělání,
- d) umožňují účast odborníka z praxe v rámci teoretické odborné přípravy ve škole,
- e) umožňují účast odborníka z praxe u profilové části maturitní zkoušky,
- f) zabezpečují ve spolupráci se zaměstnavateli další vzdělávání a stáže pedagogických pracovníků teoretického i praktického vyučování u zaměstnavatelů.

Dále se je stanoveno, že ředitel školy může vytvořit poradní sbor ze zaměstnavatelů za účelem spolupráce se zaměstnavateli.

Zpřístupnění učebních textů středním školám, které vznikly v rámci projektu Mistrovská zkouška

V únoru 2023 byl vybraným středním školám rozeslán dopis s informací o zpřístupnění učebních textů, které jsou jedním z výstupů projektu Mistrovská zkouška – systém. MŠMT se s vědomím určitých rezerv na poli dostupnosti moderních kvalitních učebnic pro odborné vzdělávání, rozhodlo oslovit tímto dopisem celkem 364 škol, které mají příslušné obory vzdělání zapsané v rejstříku škol a školských zařízení (tedy obory, do nichž dané kvalifikace spadají). Školy tak dostaly k využití učební texty ve vysoké kvalitě zpracované za účasti odborníků z praxe. Jednalo se učební texty pro následující profese:

• Cukrář	• Krejčí	• Tesař	• Stavební truhlář
• Keramik – Dekorátér	• Montér suchých staveb	• Autolakýrník	• Sýrař – Mlékař
• Instalatér – topenář	• Podkovář	• Automechanik	• Truhlář nábytkář
• Kadeřník	• Podlahář	• Karosář	• Včelař
• Kamnář	• Pokrývač	• Kosmetička	• Vinař
• Keramik	• Stavební klempíř	• Obuvník	• Zlatník – klenotník
• Keramik – modelář	• Strojní mechanik – Zámečnick	• Oční optik	• Mechanik motocyklů
		• Pekař	• Mechanik nákladních vozidel
		• Divuvarník	• Dřevomodelář

ZAVÁDĚNÍ A PODPORA INFORMATICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Revize RVP ICT

V rámci revize IT RVP středního odborného vzdělávání (SOV) u všech kategorií oborů vzdělání došlo zejména ke změně: klíčové kompetence na nově **Digitální kompetenci**; samotného vzdělávacího okruhu na úkor základní práce s digitálními technologiemi na nově **Informatické vzdělávání** a průřezového tématu (**Člověk a digitální svět**). Klíčová digitální kompetence a průřezové téma byly změněny ve svém obsahu podle vývoje digitálních technologií a způsobů jejich využívání ve společnosti, v osobním i pracovním životě. Cílem informatického vzdělávání je vést žáky ke schopnosti rozpoznávat informatické aspekty světa a využívat poznatky z informatiky k porozumění a uvažování o přirozených i umělých systémech a procesech, ke schopnosti řešit nejrůznější pracovní a životní situace, cílevědomě a systematicky volit a uplatňovat optimální postupy.

Cílem nastavení průřezového tématu Člověk a digitální svět je začlenit digitální technologie do výuky a do života školy a propojit formální výuku se zkušenostmi žáků z jejich neformálních vzdělávacích aktivit a učení mimo školu. Obsah průřezového tématu byl rozpracován tak, aby rozvoj digitálních kompetencí mohl být začleněn do učebních osnov ostatních vzdělávacích oblastí a okruhů.

MŠMT prostřednictvím NPI ČR poskytuje středním odborným školám metodickou podporu při implementaci nového pojetí ICT kurikula v RVP SOV do ŠVP a další vzdělávací aktivity. Účinnost Opatření ministra je od 1. září 2023.

Školy mohly dle své odborné připravenosti zapracovat změny spojené s Informatickým vzděláváním do svých ŠVP na dobrovolné bázi již od 1. 9. 2023. Povinnost vyučovat podle aktualizovaného ICT kurikula je nastavena od 1. 9. 2025 plošně pro všechny ročníky a obory vzdělání.

Reformy v oblasti podpory technických a digitálních dovedností

MŠMT investovalo do rozvoje digitálního vzdělávání přes 1 mld. Kč v roce 2023, a to díky Národnímu plánu obnovy (NPO) a jeho komponentě 3.1 Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace, v návaznosti na aktivity z roku 2022. Pokračuje projekt NPI ČR zaměřený na implementaci nových RVP v oblasti Informatiky a digitálních kompetencí na úroveň škol. Celkem projekt již podpořil 3.659 škol a 17 863 jednotlivců. Zároveň pokračuje bohatá aktivita IT guru, nově jsou vedle poskytovaných rad a konzultací školám zavedena také pravidelná Digi Roadshow. V této aktivitě podpořil projekt celkem 664 škol a uskutečnil 1.001 konzultací.

MŠMT podporuje školy nejen metodicky, ale také finančně, a to účelově:

- a) na pořízení pokročilých digitálních učebních pomůcek (DUP) pro rozvoj IM a DK žáka (jednorázová finanční intervence v letech 2022 a 2023 v celkové výši cca 1 600 000 000Kč.)
- b) na pořízení mobilních digitálních technologií/zařízení k zapůjčení žákům v rámci prevence digitální propasti (PDP) pro běžnou výuku nebo výuku distančním způsobem (opakování finanční intervence 2022–2024, souhrnně podpořeno ve výši 1 500 000 000Kč.)

DIGITALIZACE PŘIJÍMACÍHO ŘÍZENÍ A OVĚŘOVÁNÍ NOVÝCH ALTERNATIVNÍCH MODELŮ UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Digitalizace přijímacího řízení na střední školy

MŠMT v roce 2023 připravilo novelu školského zákona, která upravuje digitalizaci přijímacího řízení na střední školy, jež je účinná od 1. 1. 2024. Digitalizace přijímacího řízení na střední školy přinese tyto hlavní změny:

- Evidence všech přihlášek, jak do maturitních oborů, tak oborů s výučním listem v jednotném informačním systému.
- Možnost podat v 1. a 2. kole přihlášky až na 3 školy u oborů vzdělání s maturitní zkouškou i oborů vzdělání s výučním listem a až 5 přihlášek v případě oborů vzdělání s talentovou zkouškou.
- Zachování 2 pokusů možnosti konat testy jednotné přijímací zkoušky (JPZ), a to nově i pro uchazeče, kteří se hlásí pouze na jeden maturitní obor.
- Střední školy nebudou mít zákonnou povinnost zohlednit jako jedno z kritérií přijímacího řízení výsledky předchozího vzdělávání ze ZŠ, zůstane však možnost toto kritérium použít.
- Školní část přijímacích zkoušek se bude skládat v průběhu delšího období, a to i před konáním jednotné přijímací zkoušky (JPZ).
- Systém bude přiřazovat uchazeče na základě jejich prioritizace ke konkrétním středním školám.

Na základě této novely se uchazeči mohli v únoru 2024 přihlašovat elektronicky na SŠ a mohli poprvé podávat 3 přihlášky dle své osobní prioritizace o zvolený obor vzdělávání.

Digitalizace přijímacího řízení zásadním způsobem zjednoduší, zpřehlední, usnadní a zpřívětíví uchazečům, případně jejich zákonným zástupcům, ale i středním školám, a to jak do oborů vzdělání s výučním listem, tak zejména do oborů středního vzdělání s maturitní zkouškou. Zároveň končí zápisové lístky.

V souvislosti s ukončením legislativního procesu připravilo MŠMT informační „balíček“ k přijímacímu řízení v roce 2024, který obsahoval metodické a informační materiály pro střední školy, základní školy a informace pro uchazeče a jejich zákonné zástupce.

Díky digitálnímu přihlašovacímu systému (DiPSy) má MŠMT vůbec poprvé přehled o celkovém zájmu o různé typy oborů a středních škol napříč Českou republikou. Report o počtech podaných přihlášek s ohledem na kapacity oborů středních škol nabízí platforma <https://www.vzdelavaniivdatech.cz/>

V prvním kole přijímacího řízení na střední školy pro příští školní rok podala naprostá většina uchazečů (cca 121 tis.) svoji přihlášku elektronicky, přibližně 14 tis. uchazečů podalo přihlášku hybridně a pouze kolem 25 tis. zvolilo papírovou formu.

V prvním kole přijímacího řízení převažoval u uchazečů o denní formu vzdělávání zájem o maturitní obory, které si na první místo napsalo cca 95 tis. uchazečů z posledních ročníků základních škol, zatímco nematuritní obor zvolilo jako první prioritu kolem 33 tis. uchazečů. Z maturitních oborů, kam nastupují žáci po splnění povinné školní docházky, si pak čtyřletá gymnázia na první místo v přihlášce napsalo přibližně 19 tis. uchazečů, necelých 7 tis. lycea a téměř 69 tis. ostatní maturitní obory.

Proškolení praktických lékařů pro děti a dorost v rámci zdravotních prohlídek za účelem přijímání ke střednímu vzdělávání

V období ledna a února 2024 se MŠMT ve spolupráci se Sdružením praktických lékařů pro děti a dorost (SPLDD) účastnilo on-line vzdělávacích seminářů pro praktické lékaře zaměřených mimo jiné na představení pravidel

a podmínek nového systému přijímacího řízení od jara 2024, včetně výměny vzájemných zkušeností z reálné praxe škol a reálné praxe praktických lékařů s cílem zlepšit vzájemnou informovanost a identifikovat témata pro další metodickou práci. Jako výstup (vedle vlastního semináře s metodickou podporou ze strany MŠMT formou nejčastějších dotazů a odpovědí) vzniknul také společný materiál MŠMT a SPLDD (formou FAQ) pro publikování na webu SPLDD a v profesním časopise Vox pediatrics. Současně MŠMT připravuje pro další školní rok metodické doporučení pro školy.

Realizace pokusných ověřování ve středních školách

Pokusná ověřování mají tři účelová zaměření:

1. modernizace maturitní zkoušky

Ve školním roce 2023/2024 pokračuje pokusné ověřování **alternativní zkoušky profilové části maturitní zkoušky formou komplexní absolventské práce** ve středních odborných školách, které bylo dodatkem k vyhlášenému pokusnému ověřování prodlouženo o 2 roky tzn., že pokusné ověřování bude ukončeno v roce 2025. Pokusné ověřování má prověřit, zda je možné v profilové části maturitní zkoušky ověřovat především komplexní znalosti a dovednosti žáka, nikoliv jen dílčí dovednosti. Komplexní absolventská práce má propojit zkoušky z dalších předmětů profilové části maturitní zkoušky s prací, která je zpracována v reálném pracovním prostředí, a tím ověřit možnost nahrazení profilových zkoušek komplexní maturitní prací spojenou s obhajobou. V tomto školním roce je do pokusného ověřování zařazeno 14 středních odborných škol.

Základním cílem pokusného ověřování zaměřeného na **uznávání mezinárodních certifikačních standardů ICT v rámci profilové části maturitní zkoušky** je prověřit účelnost uznávání mezinárodních certifikačních standardů IC. Ve školním roce 2023/2024 se pokusného ověřování účastní 44 škol. Pokusné ověřování bude ukončeno 30. 5. 2025.

Pokusné ověřování zaměřené na **uznávání Advanced Placement (AP) zkoušek** má prověřit účelnost uznávání AP zkoušek a zjistit možnosti nahrazení části profilové zkoušky nebo celé profilové maturitní zkoušky výsledkem úspěšně složené AP zkoušky doložené mezinárodně uznávaným certifikátem. Ve školním roce 2023/2024 je do pokusného ověřování zapojeno již 23 škol. Pokusné ověřování bude ukončeno 30. září 2026.

2. podpora zdravotnického vzdělávání

Ve školním roce 2023/2024 pokračuje pokusné ověřování **stupňovitého propojení vybraných oborů H, M, N ve skupině oborů vzdělávání 53 – Zdravotnictví** ve středních a vyšších odborných školách, které bylo v srpnu 2023 dodatkem rozšířeno o další zdravotnické obory. Účelem pokusného ověřování je vytvoření efektivní stupňovité a zkrácené vzdělávací cesty v ošetrovatelských oborech vzdělání, kde v rámci studia maturitního oboru vzdělání získá úspěšný absolvent nejprve výuční list (ošetrovatelství I. stupně), poté maturitní zkoušku (ošetrovatelství II. stupně) a následně je bez přijímací zkoušky přijat do 2. ročníku akreditovaného oboru vzdělání vyšší odborné školy zakončeného absolutoriem (ošetrovatelství III. stupně). Každý absolvovaný stupeň vzdělávací cesty zaručí absolventovi nejen kvalifikaci, ale i odpovídající stupeň vzdělání. Tento účel naplňuje aktuální potřeby resortu zdravotnictví i individuálních vzdělávacích možností a potřeb každého žáka/studenta. Pokusné ověřování bude ukončeno v r. 2025.

V roce 2023 připravilo MŠMT další pokusné ověřování stupňovitého propojování oborů vzdělání kategorie M, N v oborech 53 – Zdravotnictví. Jedná se o obor Nutriční asistent a Diplomovaný nutriční terapeut. Termín zahájení je stanoven na 1. 9. 2024.

V současné době je ustanovena skupina pro tvorbu nového pokusného ověřování v oborech Laboratorní asistent a Diplomovaný zdravotnický laborant.

3. zvyšování atraktivity oborů LO+H

Účelem pokusného ověřování **LO+H** je ověření komplementárních oborů středního vzdělání s výučním listem („H“) a středního vzdělání s maturitní zkouškou u vybraných oborů vzdělání („L“). Pokusné ověřování bylo dodatkem prodlouženo o další 3 roky tzn., že bude ukončeno v roce 2029. Prodloužením pokusného ověřování dojde k získání významnějšího množství relevantních údajů k vyhodnocení kladů a záporů komplementárních oborů a případného zařazení do přílohy D6 NV č. 211/2010 Sb. Nyní je do pokusného ověřování zařazeno 12 škol.

FINANCOVÁNÍ REGIONÁLNÍHO ŠKOLSTVÍ

V RgŠ ÚSC stanovuje přímé výdaje na vzdělávání a školské služby ve školách a pedagogickou práci ve školních družinách MŠMT, pro školská zařízení s výjimkou pedagogické práce ve školních družinách stanovuje výši přímých výdajů na školské služby v přenesené působnosti krajský úřad a Magistrát hl. m. Prahy.

Přestože i ve školství musíme v rámci konsolidačního balíčku hledat úspory, podařilo se během čtyř měsíců vyjednat pro resort školství navýšení částky o 3,9 mld. korun ve srovnání s rozpočtem roku 2023. Navýšení zohledňuje závazek růstu učitelských platů. Celkový počet učitelů a dalších pedagogických pracovníků v českém vzdělávacím systému by ale do budoucna už růst neměl.

Pro rok 2024 se pro resort školství počítá s částkou 269 mld. korun, což je o 1,49 % více než v loňském roce. To vše za situace, kdy ekonomika stagnuje a je nutné snížit deficit státního rozpočtu a většina resortů bude pracovat se stejným nebo dokonce s výrazně nižším rozpočtem.

Úprava parametrů PHmax

MŠMT předložilo návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 123/2018 Sb., o stanovení maximálního počtu hodin výuky financovaného ze státního rozpočtu pro základní školu, střední školu a konzervatoř zřizovanou krajem, obcí nebo svazkem obcí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „PHmax“).

Aktuálním obsahem předkládaného návrhu jsou legislativně-technické a věcné změny mající původ v nutnosti přijetí racionalizačních opatření v oblasti rozpočtu kapitoly školství.

Cílem snížení PHmax není zvrátit současný stav počtu žáků na učitele, ale zastavit trend jeho poklesu na úroveň, která je udržitelná i v době stabilizace veřejných rozpočtů.

Toto opatření nebude mít žádný vliv na rozsah přímé pedagogické činnosti stanovené nařízením vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů. Ta zůstane zachována ve stávajícím rozsahu.

Do meziresortního připomínkového řízení (které bylo zahájeno dne 31. října 2023 a ukončeno dne 14. listopadu 2023) byl předložen návrh nařízení vlády, který byl ve svých návrzích přísnější ve vztahu k rámcové míře krácení PHmax, a to následovně: u ZŠ o 6 %, u SŠ o 15 % a u konzervatoří o 10 %. K tomuto návrhu byly z většiny připomínkových míst uplatněny zásadní nesouhlasné připomínky. MŠMT následně připravilo nový návrh s rámcovým krácením u ZŠ, SŠ a KON o 5 %.

Na základě jednání školských asociací (ZŠ, CZESHA, AŘG), zřizovatelů, školských odborů a zájmových organizací, kulatý stůl (asociace ve školství, ředitelé škol, ČMOS, zástupci zřizovatelů) a online jednání s radními pro školství jednotlivých krajů ČR došlo ke **společné shodě** s nastavením hodnoty PHmax.

Dne 12. března 2024 byl návrh novely nařízení vlády č. 123/2018 Sb., o stanovení maximálního počtu hodin výuky financovaného ze státního rozpočtu pro základní školu, střední školu a konzervatoř zřizovanou krajem, obcí nebo svazkem obcí zaslán na Úřad vlády ČR k předložení na jednání vlády, nyní je tedy v procesu před jednáními LRV.

Podpora škol s obory vzdělání, které připravují absolventy na získání řidičských a svářečských oprávnění

MŠMT kontinuálně navzdory přijatým rozpočtovým opatřením v rozpisu rozpočtu RgŠ na rok 2024 (kdy došlo ke snížení ONIV, snížení limitu počtu nepedagogických pracovníků, snížení maximálního rozsahu pedagogické práce tzv. PHmax na rámcovou hladinu 95 %) „drží“ normativy ONIV pro obory vzdělání, které připravují žáky na získání

řidičských (ŘO) a svářecích oprávnění (SO) na zajištění praktické části výuky ve stejné výši jako v předchozím kalendářním roce.

Celkové výdaje v roce 2024: na tuto praktickou přípravu je alokováno ve výši 424 390 113 Kč (z toho na ŘO: 285 654 241 Kč a na SO: 138 735 872 Kč).

Rozvázání limitu zaměstnanosti

MŠMT se podařilo úpravou opatření flexibilnější využití stanovených prostředků na platy tzn., aby limity počtu zaměstnanců v krajském a obecním školství, které dosud školám stanovuje stát, nebyly v tomto roce závazné. Pro ředitele krajských a obecních škol to znamená, že stanovený objem prostředků na platy mohou využít na potřebný počet zaměstnanců.

Začátkem února MŠMT rozepsalo pro regionální školství rozpočet ve výši 188 miliard korun, což je o 5 miliard korun víc než loni. Původní rozpočet pro resort školství počítal se snížením až o 17 tisíc úvazků nepedagogických pracovníků. Koncem ledna schválila vláda navýšení rozpočtu o další 4 miliardy korun, což nakonec umožnilo omezit snížení normativu na 7,5 tisíce nepedagogických pozic. Významná většina těchto pozic je neobsazená, řešení se proto hledá pro zbývajících 2,5 tisíce pozic z celkem téměř 70 tisíc pozic nepedagogických pracovníků v celé ČR.

Zachování rozsahu přímé vyučovací povinnosti u vedoucích učitelů odborného výcviku

V rámci novely nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nařízení vlády“), která je účinná od 1. 9. 2022, došlo k úpravě nových pravidel pro stanovení rozsahu přímé pedagogické činnosti (dále jen „PPČ“) pro zástupce ředitele střední školy, vyšší odborné školy, konzervatoře, školského zařízení a vedoucí učitele praktického vyučování.

Pravidla pro stanovení maximálního počtu vedoucích učitelů odborného výcviku nebo zástupce ředitele školy pro odborný výcvik jsou stanovena v § 13 odst. 7 vyhlášky č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 13/2005 Sb.“).

V kontextu odborného vzdělávání je podstatné, že rozsah přímé vyučovací povinnosti u vedoucích učitelů odborného výcviku nebyl snižován, ale zachován ve stávajícím rozsahu. Důvodem bylo ponechat dostatečný prostor pro komunikaci se zaměstnavateli v rámci zajišťování a řešení potřeb spojených s praktickým vyučováním.

PODPORA A ROZVOJ VYŠŠÍHO ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Nové formuláře pro žádost k akreditaci vzdělávacího programu na VOŠ

Ve spolupráci s expertní skupinou pro vyšší odborné vzdělávání, AVOŠ a AK VOV vznikla nová verze formulářů pro vyplňování žádostí o akreditace vzdělávacích programů.

Formuláře jsou označeny jako „Žádost o akreditaci vzdělávacího programu A, B a C“. Tyto formuláře vešly v platnost koncem roku 2023. Společně s formuláři byl vydán „Metodický pokyn pro žádost o akreditaci vzdělávacího programu vyššího odborného vzdělávání“. V následujícím roce by měly školy postupně přecházet pouze na tyto formuláře ve všech čtyřech typech žádostí (akreditace VP, prodloužení platnosti, změnu akreditace nebo změnu a prodloužení platnosti). S ohledem na vydání nových formulářů realizovala Akreditační komise pro VOV a Asociace vyšších odborných škol, ve spolupráci s MŠMT, osvětu na jejich podporu formou semináře, kterého se účastnila i početná skupina kolegů z České školní inspekce, aby se rovněž seznámili s obsahem jednotlivých částí formulářů žádosti.

Příprava novely vyhlášky č. 10/ 2005 Sb., o vyšším odborném vzdělávání

Ve spolupráci s Asociací vyšších odborných škol byl zpracován v rámci činnosti expertní skupiny pro vyšší odborné školy při MŠMT návrh novely vyhlášky č. 10/ 2005 Sb., o vyšším odborném vzdělávání ve znění platných předpisů. Návrh novely vyhlášky se zaměřuje na ustanovení, která nebyla novelizována od roku 2005 a za uplynulé období prošla vývojem, který je nutné zohlednit v organizaci vyššího odborného vzdělávání tak, aby příprava studentů na výkon povolání odpovídala potřebám současné praxe. Především se jedná o opatření zaměřená na sjednocení podmínek organizace vzdělávání hlavně v oblastech jako je stanovení minimálního počtu hodin teoretické a praktické přípravy, hodnocení výsledku vzdělávání dle pravidel kreditního systému ECTS aj. Předpokládaná účinnost je od 1. 9. 2024.

NÁRODNÍ SOUSTAVA KVALIFIKACÍ A DALŠÍ PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Novinky v Národní soustavě kvalifikací

Rok 2023 byl nejúspěšnějším v kritériu nárůstu počtu držitelů osvědčení o získání profesní kvalifikace (PK) za rok (posuzováno za celou dobu existence NSK); šlo o počet 32 336 osob. Celkem je dnes v systému evidováno 339 220 osvědčení o získání PK, nejvíce držitelů těchto osvědčení je z profesních kvalifikací v gesci rezortu Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, dále Ministerstva zdravotnictví ČR a Ministerstva vnitra ČR. Aktuální informace jsou pravidelně zveřejňovány na webových portálech vzdelavaniaprace.cz a narodnikvalifikace.cz. Byl vytvořen a zdokonalen internetový nástroj s názvem převodník úplné profesní kvalifikace a řemeslných živností, který usnadňuje orientaci těm, kdo mají zájem na základě složení zkoušek z PK získat živnostenské oprávnění.

V systému je aktuálně k dispozici 1451 profesních kvalifikací. V současnosti probíhá tvorba 7 nových PK z plánu roku 2023 a pravidelné revize 32 stávajících PK. V závěrečných fázích tvorby a revizí je 24 PK z plánu roku 2022. Podařilo se další legislativní ukotvení využití profesní kvalifikace pro dokládání odborné způsobilosti, konkrétně profesní kvalifikace Instruktor/instruktorka odborného výcviku, a to v zákoně č. 563/4004 Sb., o pedagogických pracovnících.

Národní rada pro kvalifikace

Národní rada pro kvalifikace je poradním orgánem MŠMT, projednává záležitosti týkající se přípravy Národní soustavy kvalifikací a jejího uplatnění v praxi, posuzuje další záležitosti týkající se kvalifikací nebo dalšího vzdělávání a vydává k nim stanovisko. Vzhledem k záměru inovace oborové soustavy a inovace profilujícího obsahu vzdělávání v jednotlivých oborech směrem k požadavkům na výkon pracovních činností uplatnitelných na trhu práce je Rada vhodnou platformou pro projednávání kvalifikací obecně, a to nejen ve vztahu k dalšímu vzdělávání, ale i ve vztahu k odbornému počátečnímu vzdělávání. Rada je platformou pro projednávání záměrů v oblasti kvalifikací napříč ústředními správními organizacemi, profesními a zájmovými komorami a sdruženími a odborníky z oblasti kvalifikací.

Rada je zřízena dle § 24 zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, její složení je stanoveno v § 24, odst. 3 ze zástupců ústředních správních úřadů a jiných organizačních složek státu, profesních komor, zájmových a profesních sdružení, organizací zaměstnavatelů, odborových organizací a společností, škol a školských zařízení a vysokých škol a odborníků z praxe v oblasti vzdělávání, kvalifikací a pracovněprávních vztahů nebo financování dalšího vzdělávání. Má 18 členů, kterými jsou s ohledem na funkci Rady, jakožto platformy pro projednávání kvalifikací, zástupci institucí ve vyšších manažerských pozicích, kteří mají oblast kvalifikací ve své gesci. Členové jsou jmenováni ministrem školství na dobu 3 let.

Novelizace zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání

Návrh novely zákona č. 179/2006 Sb. je připraven ke schválení poradou vedení MŠMT a následnému předložení do mezirezortního připomínkového řízení. Účinnost zákona je zatím předpokládána od července 2026. Cílem novelizace je zefektivnit procesy vedení správního řízení i vlastního ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání v rámci konání zkoušek z profesní kvalifikace, včetně veškeré povinné evidence. Z tohoto důvodu je navrhována k legislativnímu ukotvení povinnost používání Informačního systému pro autorizace a kvalifikace (ISKA) všemi aktéry a upraven proces schvalování či odnímání autorizovaných zástupců. Dále je navrhováno posílení možnosti uznávání výsledků dalšího vzdělávání dosažených před konáním zkoušky z PK, je zaváděn pojem odborná kompetence, jsou jasně stanoveny náležitosti hodnotícího a kvalifikačního standardu PK, některé procesy se zjednodušují a jsou odstraňovány duplicity v textaci. Tím bude zlepšena celková přehlednost

a srozumitelnost zákona a posílena jednoznačnost jeho výkladu. Změny přitom reflektují požadavky dotčených aktérů – ministerstev (autorizujících orgánů), zkoušejících subjektů (autorizovaných osob), Národního pedagogického institutu, zástupců zaměstnavatelské sféry a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Informační „turné“ NSK

V rámci upevňování spolupráce s ostatními autorizujícími orgány se na jaře 2024 blíží ke svému závěru tzv. Informační turné zástupců MŠMT po autorizujících orgánech, které probíhá od konce roku 2022. Kampaň výjezdů reprezentativní delegace ministerstva a zástupců Národního pedagogického institutu ČR je zaměřena na optimalizaci spolupráce při tvorbě, schvalování a údržbě systému profesních kvalifikací v rámci Národní soustavy kvalifikací, vyčištění této kooperace od sporných a kontraproduktivních bodů, případně jejich uvědomění a vyjasnění v kontextu specifických oblastí v závislosti na gesci jednotlivých autorizujících orgánů. Jednání proběhla na úrovni vrchních ředitelů, respektive státních tajemníků, ředitelů příslušných odborů, vedoucích oddělení, případně pracovníků ministerstev pověřených péčí o danou agendu, a zástupců NPI ČR. Byla probírána témata směřující k podpoře a využití Národní soustavy kvalifikací v gesci a praxi jednotlivých resortů a rovněž problematika legislativní, strategická a finanční. Výjezdy delegace MŠMT se týkaly všech aktivních autorizujících orgánů, jimiž jsou ministerstva dopravy, kultury, průmyslu a obchodu, práce a sociálních věcí, vnitra, zdravotnictví, zemědělství, životního prostředí a ministerstvo pro místní rozvoj, dále Digitální a informační agentura a Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost. V rámci kampaně proběhly rovněž schůzky na resortu financí a v České národní bance. Výsledkem rozhovorů je jednak zlepšení spolupráce, vyjasnění vzájemné pozice příslušných gestorů a postojů k dané problematice, jednak propagace systému Národní soustavy kvalifikací v kontextu řídicích struktur pověřených sekcí daných autorizujících orgánů

Partnerský model řízení celoživotního učení (CŽU)

Partnerský model řízení dalšího profesního vzdělávání je sociálními partnery navrhován jako klíčový prvek celoživotního učení. Jeho cílem je spolupráce mezi státem, zaměstnavateli a odbory při zjišťování kvalifikačních potřeb trhu práce, identifikaci nových kompetencí, aktualizaci obsahu povolání a tvorbě moderních vzdělávacích programů. Tento model je založen na partnerském přístupu a spolupráci v rámci tripartitní struktury, klíčové prvky zahrnují:

1. Spolupráce aktérů: model spojuje stát, zaměstnavatele a odbory do společné platformy. Jsou zde řešeny otázky týkající se vzdělávání, lidských zdrojů a pracovního trhu.
2. Financování a rozhodovací struktury: model navrhuje legislativní ukotvení financování a rozhodovacích struktur pro oblast celoživotního učení. Zahrnuje také založení Rady vlády pro odborné a další profesní vzdělávání.
3. Tripartitní uspořádání: zaměstnavatelská sféra má svou roli v činnosti a podpoře sektorových rad, které jsou součástí struktury Aliance Národní sítě sektorových rad.
4. Zapojení ministerstev: model zahrnuje spolupráci s některými ministerstvy (např. MPSV, MŠMT, MPO, MMR) a zástupci zaměstnavatelů a odborů.

Partnerský model řízení CŽU se projednává v rámci Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR, v tuto chvíli zatím není rozhodnuto o jeho finální podobě.

Akreditace rekvalifikačních programů

MŠMT akredituje rekvalifikační programy, a to na základě zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 176/2009 Sb., kterou se stanoví náležitosti žádosti o akreditaci vzdělávacího

programu, organizace vzdělávání v rekvalifikačním zařízení a způsob jeho ukončení. V oblastech, ve kterých jsou v rámci Národní soustavy kvalifikací vytvořeny profesní kvalifikace, jsou akreditovány rekvalifikační programy tak, aby směřovaly ke zkouškám těchto profesních kvalifikací.

V roce 2021 akreditovalo MŠMT celkem 285 rekvalifikačních kurzů s vazbou na PK.

V roce 2022 akreditovalo MŠMT celkem 322 rekvalifikačních kurzů s vazbou na PK.

V roce 2023 akreditovalo MŠMT celkem 293 rekvalifikačních kurzů s vazbou na PK.

V oblastech, kde zatím profesní kvalifikace vytvořeny nebyly, jsou akreditovány rekvalifikační programy na tzv. „čisté rekvalifikace“, což jsou rekvalifikační programy reagující na aktuální potřeby trhu práce.

V roce 2021 akreditovalo MŠMT celkem 466 rekvalifikačních kurzů bez vazby na PK.

V roce 2022 akreditovalo MŠMT celkem 447 rekvalifikačních kurzů bez vazby na PK.

V roce 2023 akreditovalo MŠMT celkem 516 rekvalifikačních kurzů bez vazby na PK.

Kromě samotného správního řízení v oblasti udělovaných akreditací, vytváří MŠMT kompletní metodiku pro udělování akreditací a poskytuje podporu pro Úřady práce, Živnostenské úřady a širokou veřejnost. V roce 2023/2024 byly realizovány např. tyto činnosti:

- Tvorba sylabů pro akreditaci nových rekvalifikačních programů v oblasti Digitální gramotnosti a Český jazyk pro cizince – pro pokročilé.
- Aktualizace sylabů pro akreditaci rekvalifikačních programů v oblasti Člen/členka první pomoci, Zdravotník/zdravotnice zotavovacích akcí, Český jazyk pro cizince – základní kurz a navazující kurz.
- Aktualizace formulářů žádostí o akreditaci a pokynů k jejich vyplnění.

NÁSTROJE PRO PODPORU STŘEDNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací cesta jedince směřující k odbornému vzdělávání začíná již na základní škole. V RVP ZV je definována oblast vzdělávání Člověk a svět práce, tato oblast rozvíjí jednak kariérové kompetence jedince, nezastupitelnou roli v této souvislosti má kvalitně vedené kariérové poradenství. Správné seznámení s povahou jednotlivých povolání je základem pro reálnou představu o povaze daného povolání, očekávaném budoucím výdělku nebo představě o možnosti získat zaměstnání v daném regionu.

Pro podávání přihlášek digitální formou je zaveden nový nástroj, který umožňuje statisticky vyhodnocovat strategii podávání přihlášek v kontextu např. konkrétního regionu, vzdělávacího potenciálu díky JPZ apod.

Za zmínku podpory atraktivity středního odborného vzdělávání stojí zejména pokusné ověřování, které např. v oboru 53 zdravotnictví nastavuje harmonizované vzdělávání, které umožňuje získat výuční list a maturitní zkoušku. V rámci inovace oborové soustavy je tento princip zvažován i pro jiné obory.

V průběhu studia je opět důležité využívat kariérové poradenství, účast na stážích v zahraničí v rámci Erasmus+, podpora personálních kapacit v rámci šablon z OP JAK apod.

Maturitní zkouška bude digitalizována, novým nástrojem pro maturitní zkoušku je komplexní absolventská práce, možnost nechat si uznat např. ICT nebo AP certifikáty.

Speciální pozornost je věnována také vyššímu odbornému vzdělávání, a to jednak ve snaze přibližovat tento sektor vysokoškolskému vzdělávání, tak i v rámci možností harmonizovat studium na VOŠ se středoškolským a jako takovým umožnit jeho zkrácení.

NÁSTROJE PRO PODPORU STŘEDNÍHO ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Systémové nástroje podpory odborného vzdělávání

- Inovace oborové soustavy, pyramidové uspořádání učiva
- OP JAK Šablony
- Soutěže (SOČ)
- Cílená podpora zdravotnických oborů 53 (stupňovité HMN, LO+H)
- Národní soustava kvalifikací

